

houdelijke gronden, niet vanwege afgifte van een bijkomende machtiging.

In de voorliggende casus constateert ook de kinderrechter dat het belangrijk is om (vooraf) – bij de afgifte van een nieuwe machtiging – duidelijkheid te geven over de status van een eerder gegeven machtiging. Omdat de Wzd daar geen uitsluiting over geeft, komt de kinderrechter tot een uitleg die aansluit bij het belang van de jeugdige: een schorsing van de (voorwaardelijke) machtiging gesloten jeugdhulp. Een uitleg ook die aansluit bij de samenloop-systematiek van de Wzd met de Wvvggz en de Wvvggz met de Jeugdwet. Niet ondenkbaar is dat hier in de navolgende periode nog nadere jurisprudentie over zal ontstaan en dat mogelijk ook de wetgever aan zet is om de nodige duidelijkheid hierover te verschaffen.

Mr. S.M. Steen

Advocaat gezondheidsrecht bij Holla Advocaten.

51

Het moeizame traject om een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel te doen wijzigen

Rechtbank Limburg zp Maastricht
22 april 2020, C/03/277002 / BZ RK 20/711,
ECLI:NL:RBLIM:2020:3311
(mr. M.T.A.C. Russel)
Noot Mr. L. Bos

Voortgezette crisismaatregel. Toevoegen van vormen van verplichte zorg. Analoge toepassing art. 8:12 lid 4 Wvvggz.

[Wvvggz art. 3:1, art. 3:2, art. 7:7, art. 7:8, art. 8:12 lid 4]

De Wvvggz voorziet er niet in dat een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel naderhand nog wordt gewijzigd c.q. aangevuld. In de praktijk blijkt dit evenwel regelmatig nodig wanneer de machtiging niet alle noodzakelijk geachte vormen van te verlenen verplichte zorg bevat. De rechtbank veronderstelt dat dit niet de bedoeling van de wetgever is geweest en voorziet toch in een wijzigingsmogelijkheid door analoge toepassing van art. 8:12 lid 4 Wvvggz.

Beschikking van 22 april 2020 van de rechtbank Limburg naar aanleiding van het door de officier van justitie ingediende verzoek tot het wijzigen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel naar analogie van artikel 8:12 e.v. van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz),

ten aanzien van:

[Betrokkene],

geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum],
wonende te [adres], [woonplaats], verblijvende bij
Mondriaan Zorggroep, locatie Maastricht,

hierna te noemen: betrokkene,

advocaat: mr. F.W. Oehlen, gevestigd te Beek

Rechtbank:

1. Procesverloop

1.1. Bij verzoekschrift, ingekomen ter griffie op 20 april 2020 heeft de officier van justitie verzocht om wijziging van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel, zoals die op 6 april 2020 ten aanzien van betrokkene is afgegeven.

Bij het verzoekschrift zijn de volgende bijlagen gevoegd:

- de aanvraag van de zorgverantwoordelijke d.d. 8 april 2020;
- de aanvraag van de geneesheer-directeur d.d. 10 april 2020;
- het advies van de geneesheer-directeur d.d. 20 april 2020;
- een uittreksel van artikel 3:1 lid 1, artikel 8:9 en artikel 8:10 van het voorstel van wet;
- de beschikking van de rechtbank Limburg d.d. 6 april 2020 tot voortzetting van de crisismaatregel.

1.2. In verband met de sluiting van de rechtbank per 17 maart 2020 door de uitbraak van het coronavirus (COVID-19) heeft de rechtbank de zaak op 22 april 2020 met instemming van alle betrokkene via telehoren behandeld. Gehoord zijn:

- betrokkene;
- mr. F.W. Oehlen, advocaat van betrokkene;
- [naam psychiater], psychiater;
- [naam semi-arts], semi-arts;
- mr. M. Overmeer, officier van justitie.

2. Het verzoek en verweer

2.1. De officier van justitie heeft verzocht om wijziging van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel, zoals op 6 april 2020 ten aanzien van betrokkene afgegeven.

2.2. Uit de stukken en het behandelde ter zitting is gebleken dat de in de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel genoemde vormen van verplichte zorg niet langer volstaan, waardoor er sprake is van een dreigende noodsituatie als bedoeld in artikel 8:11 Wvzgg. Onder invloed van psychotische belevingen heeft betrokkene meermaals nodeloos de politie en ambulance gebeld, waardoor deze ten onrechte moesten uitrukken. Hierdoor bestaat de noodzaak om betrokkene te beperken in het gebruik van zijn mobiele telefoon.

2.3. De officier van justitie heeft verzocht om, naar analogie van artikel 8:12 lid 4 e.v. Wvzgg in samenhang gelezen met artikel 8:11 Wvzgg, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel te wijzigen, met dien verstande dat de vorm van verplichte zorg: “aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen” zal moeten worden voortgezet na de in artikel 8:12 lid 1 Wvzgg genoemde periode van drie dagen. De officier van justitie heeft ter zitting aangevoerd dat de huidige Wvzgg weliswaar niet voorziet in de mogelijkheid om een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel op grond van artikel 8:12 lid 4 Wvzgg te wijzigen, echter wordt verondersteld en begrepen dat het niet de bedoeling van de wetgever is geweest om een lopende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet op korte termijn te kunnen wijzigen om ernstig nadeel af te wenden dan wel te voorkomen.

Onder verwijzing naar de jurisprudentie (Rb. Rotterdam, 25 maart 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:3570) voert de officier van justitie daarnaast aan dat het niet wenselijk is voor betrokkene als men een nieuwe crisismaatregel en daarop volgende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel afgeeft teneinde de vormen van verplichte zorg aan te vullen, nu in dat geval de burgemeester, in plaats van de rechter, de rechtmatigheid van aanvullende verplichte zorg toetst. Daarbij komt dat dit een omslachtige procedure betreft die niet bijdraagt aan het welzijn van betrokkene.

2.4. Het verweer dat de advocaat namens betrokkene heeft gevoerd, strekt ertoe dat het verzoek dient te worden afgewezen, nu het een taak van de wetgever is om leemtes in de wet aan te vullen. Onder verwijzing naar de jurisprudentie (Rb.

Midden-Nederland, 7 februari 2020, ECLI:NL:RBMNE:2020:656) voert de advocaat aan dat de Wvzgg niet demogelijkheid biedt om een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel te wijzigen. Daarbij komt dat de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel d.d. 6 april 2020 op dit moment nog een geldigheidsduur heeft van slechts vijf dagen, aldus tot en met 27 april 2020. Gelet op het voorgaande en gelet op het feit dat de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel bijna afloopt, had het in deze voor de hand gelegen om een verzoekschrift tot het verlenen een zorgmachtiging aansluitend op een crisismaatregel in te dienen waarin de aanvullende vorm van verplichte zorg alsnog verzocht had kunnen worden.

3. Beoordeling

3.1. Op grond van artikel 8:11 Wvzgg kan de zorgverantwoordelijke, voor zover dit tijdelijk ter afwending van een noodsituatie noodzakelijk is, beslissen tot het verlenen van verplichte zorg waar de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging niet in voorziet.

3.2. Ten aanzien van betrokkene is op 6 april 2020 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel voor de duur van drie weken, aldus tot en met 27 april 2020, afgegeven.

Uit de aanvraag van de zorgverantwoordelijke, welke door de geneesheer-directeur is ingediend vergezeld van zijn advies hierover, blijkt dat de in deze machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel genoemde vormen van verplichte zorg niet langer volstaan, waardoor er sprake is van een dreigende noodsituatie als bedoeld in artikel 8:11 Wvzgg. Betrokkene heeft, onder invloed van psychotische belevingen, meermaals nodeloos de politie en ambulance gebeld, waardoor deze ten onrechte hebben moeten uitrukken, met alle gevaren van dien voor betrokkene (betrokkene pleegt door het nodeloos bellen van de hulpdiensten telkens een strafbaar feit) en voor de samenleving (ingrijpen in werkelijke noodsituaties komt in het gedrang).

3.3. Teneinde deze noodsituatie af te wenden heeft de zorgverantwoordelijke, bij wijze van tijdelijke maatregel, de volgende vorm van verplichte zorg toegepast:

– aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat

betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen.

3.4. Uit de stukken blijkt dat het niet waarschijnlijk is dat het toestandsbeeld van betrokkene binnen drie dagen, noch binnen de duur van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel zal verbeteren, waardoor de onder rechts-overweging 3.3 genoemde vorm van verplichte zorg ook na verloop van drie dagen zou moeten worden voortgezet.

3.5. Betrokkene verzet zich tegen deze aanvullende vorm van verplichte zorg. Gebleken is dat betrokkene eerder heeft geweigerd om zijn telefoon in te leveren en heeft geweigerd om te stoppen met het nodeloos bellen van de politie en ambulance. Ter zitting heeft betrokkene daarnaast verklaard dat hij zijn telefoon graag wil kunnen blijven gebruiken om onder andere zijn advocaat, vrienden en kinderen te kunnen bellen.

3.6. De rechtbank overweegt ten aanzien van het voorgaande als volgt. De Wvvgz voorziet niet in de mogelijkheid om de verplichte zorg, zoals opgelegd bij machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel, te wijzigen. De rechtbank veronderstelt dat dit niet de bedoeling is geweest van de wetgever. De rechtbank gaat er daarom vanuit dat het mogelijk moet zijn om aanvullende verplichte zorg die nodig is om het onmiddellijk dreigend ernstig nadeel te kunnen wegnemen, op te leggen in een situatie dat de procedure van een zorgmachtiging niet kan worden afgewacht. Van een dergelijke situatie is in het onderhavige geval sprake. Betrokkene brengt door het nodeloos bellen van politie en ambulances niet alleen zichzelf in gevaar maar ook derden die afhankelijk zijn van deze hulpverlenende instanties, terwijl niet te verwachten is dat het toestandsbeeld waaruit dit ernstig nadeel voortvloeit binnen de duur van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel ten positieve zal wijzigen.

De rechtbank zal het verzoek dan ook – naar analogie van artikel 8:12 lid 4 e.v. Wvvgz in samenhang gelezen met artikel 8:11 Wvvgz – toewijzen voor de duur van de lopende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel, aldus tot en met 27 april 2020.

3.7. Gebleken is dat er geen minder bezwarende alternatieven zijn die hetzelfde beoogde effect hebben. De voorgestelde gewijzigde verplichte zorg is evenredig en naar verwachting effectief en veilig. Uit de stukken blijkt dat bij het bepalen van deze zorg rekening is gehouden met de voorwaar-

den die noodzakelijk zijn om deelname van betrokkene aan het maatschappelijk leven te bevorderen, alsmede met de veiligheid van betrokkene. 3.8. Gelet op het voorgaande zal het verzoek, naar analogie van artikel 8:12 lid 4 e.v. Wvvgz, worden toegewezen, aldus dat de vormen van verplichte zorg worden uitgebreid met:

- aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen. tot en met 27 april 2020.

4. Beslissing

De rechtbank:

4.1. wijzigt de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel d.d. 6 april 2020, verleend ten aanzien van [betrokkene], geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum], inhoudende dat bij wijze van verplichte zorg de volgende aanvullende maatregel kan worden getroffen:

- aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen;

4.2. bepaalt dat deze machtiging geldt tot en met uiterlijk 27 april 2020.

NOOT

Er is inmiddels diverse Wvvgz-jurisprudentie verschenen die er blijk van geeft dat men in een procedurele worsteling terecht kan komen wanneer er meer soorten verplichte zorg noodzakelijk blijken dan waar de verstrekte crisismaatregel (CM) of voortgezette crisismaatregel (VCM) in voorziet. Zo ook in deze casus. Tijdens een opname op grond van een VCM belt de betrokkene met zijn mobiele telefoon herhaaldelijk nodeloos 112 waarna politie en ambulancedienst uitrukken. Betrokkene weigert dit gedrag te staken en weigert eveneens zijn telefoon in te leveren. In het kader van een noodinterventie ex art. 8:11 Wvvgz kan de telefoon gedurende drie dagen worden ingenomen, maar het blijkt dat deze maatregel langer dan drie dagen nodig zal zijn. In de VCM van betrokkene is niet opgenomen de mogelijkheid om 'het gebruik van communicatiemiddelen te beperken' bij wijze van verplichte zorg ex art. 3:2 lid 2 sub h Wvvgz. Op het moment dat dit ge-

constateerd wordt, zal een zorgmachtiging nog wel enige tijd op zich laten wachten. Wat te doen? De Wvvgz voorziet niet in de mogelijkheid om in dergelijke situaties de lopende VCM aan te passen, daar waar art. 8:12 lid 4 Wvvgz wel de mogelijkheid biedt om een lopende zorgmachtiging te laten aanpassen. Uit eerdere jurisprudentie¹ kwam als aangewezen route in dergelijke situaties naar voren dat de lopende VCM dan eerst dient te worden beëindigd zodat vervolgens een nieuwe VCM aangevraagd kan worden, met daarin vermeld het meerdere aan benodigde verplichte zorg. Dit om ongewenste samenloop of dubbelling van crisismaatregelen te voorkomen. Los van de administratieve bewerkelijkheid van deze route verdient die geen schoonheidsprijs omdat de wet 'ontoereikende inhoud van de machtiging' niet als beëindigingsgrond kent. Een elegantere oplossing komt hier nu van de Rechtbank Limburg die in een uitspraak van 22 april 2020 aangeeft te veronderstellen dat de wetgever dit niet zo bedoeld zal hebben en vervolgens overgaat tot analoge toepassing van art. 8:12 lid 4 Wvvgz. Dat de wetgever dit inderdaad zo niet bedoeld heeft, werd op 11 mei 2020 duidelijk in het aan de Tweede Kamer aangeboden spoedreparatiewetsvoorstel² waarin onder meer aanpassing van art. 8:12 Wvvgz wordt voorgesteld zodat niet alleen een zorgmachtiging maar ook een VCM gedurende de looptijd gewijzigd kan worden.

Mr. L. Bos

Jurist gezondheidsrecht, docent psychiatrie en recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, voorzitter klachtencommissie GgNet en Iris Zorg, lid klachtencommissie UMCG.

52

Bij de behandeling van een verzoek tot een zorgmachtiging wordt anders dan de zes verzochte vormen één vorm van verplichte zorg vastgesteld

Rechtbank Midden-Nederland zp Utrecht
24 februari 2020, C/16/496385 / FA RK 20/812,
ECLI:NL:RBMNE:2020:987
(mr. T. Dopheide)
Noot Redactie

Verlening zorgmachtiging. Ambulante verplichte zorg.

[Wvvgz art. 6:4; Besluit verplichte ggz]

In deze zaak worden zes vormen van verplichte zorg verzocht. Samengevat gaat het om toediening van medicatie, beperken van bewegingsvrijheid, insluiten, uitoefenen van toezicht op betrokkene, controleren op de aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen, en opnemen in een accommodatie. Geen van deze vormen worden toegewezen. Wel neemt de rechtbank een andere, niet verzochte vorm van ambulante verplichte zorg, te weten het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, in de zorgmachtiging op.

Beschikking van 24 februari 2020, naar aanleiding van het door de officier van justitie ingediende verzoek tot het verlenen van een zorgmachtiging als bedoeld in artikel 7:11 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz), ten aanzien van:

[Betrokkene]

geboren op [geboortedatum] 1982 te [geboorteplaats] (Turkije),

wonende te [woonplaats], [adres],

hierna te noemen: betrokkene,

advocaat: mr. K.N. Holtrop

Rechtbank:

1. Procesverloop

1.1. Bij verzoekschrift, ingekomen ter griffie op 29 januari 2020, heeft de officier van justitie verzocht

1 O.a. ECLI:NL:RBROT:2020:2794;
ECLI:NL:RBROT:2020:1100 en
ECLI:NL:RBNNE:2020:227.

2 *Kamerstukken II* 2019/20, 35456, nr. 2.